

MAJ v Maksu

MAKS
knjigarna
kavarna

5.
ponedeljek

19.00

Isonzo/Soča:
Giornale di frontiera/časopis na meji
predstavitev št. 119 (2025)

Ob izidu nove številke dvojezične revije *Isonzo/Soča*, ki jo je ustanovil in vse do smrti urejal Dario Stasi, bo predstavljena nova, dvojezična izdaja, ki jo je pripravilo skupno uredništvo z avtorji iz Nove Gorice in Gorice. Ob tej priložnosti bomo spregovorili tudi o programskih usmeritvah novega uredništva revije *Isonzo/Soča*, ki je zaupano Andrei Bellaviteju in Mihi Kosovelu.

7.
sreda

19.00

**Miran Cencič: Dokument kulture
in dokument barbarstva**
predstavitev umetnine meseca
in majskega poglavja Episkopa

Sodelujejo: **Klavdija Figelj**, umetnostna zgodovinarica,
Miran Cencič, umetnik in **Petra Svoljšak**, zgodovinarica
(ZRC SAZU).

Izhodišče pogovora, ki ga bo kuratorica Klavdija Figelj vodila s slikarjem Miranom Cencičem, bo umetnina meseca, podoba brez naslova iz devetdesetih let 20. stoletja, ki je vidno razcepljena kot razdejanje, ki ga za seboj pusti vojna. Vojno in mir naslavlja tudi peto poglavje *Episkopa*; poglavje in dogodke v mesecu maju bo predstavila zgodovinarica Petra Svoljšak.

Dogodek bo potekal v slovenskem jeziku
s simultanim tolmačenjem v italijansčino.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek
o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture,
Nova Gorica 2025.

10.
sobota

11.00

Kafe Matineja
Mirt Komel – Andrea Bellavite
Trije letni časi: pomlad

Na Tretjem letnem času — pomlad — bosta, vsak v svojem materinem jeziku, teolog Andrea Bellavite in filozof Mirt Komel spregovorila o ljubezni. Dotaknila se bosta tako starogrškega Erosa iz Platonovega Simpozija kakor tudi krščanske Agape iz Nove zaveze, vse skupaj pa posodobila s psihoanalitskim pojmovanjem transferja, postmodernimi formami seksualnosti in nenazadnje tudi s političnimi vidiki ljubezni v sodobni skupnosti. S tem pogovorom se bo tako sklenil krogotok kavarnskih srečanj filozofije in teologije.

V sodelovanju z DHG.

14.
sreda

19.00

Boštjan Videmšek: Mir in vojna
pogovorni večer

Pogovor z **Boštjanom Videmškom** bo vodila **Petra Svoljšak**
(ZRC SAZU).

Pogovor z novinarjem in vojnim reporterjem Boštjanom Videmškom bo razgrnil vprašanje sodobnih vojn (Ukrajina, Gaza) in nedosegljivega (trajnega) miru, tudi v historični perspektivi. Kot eden najbolj prodornih kritičnih opazovalcev in premišljevalcev sodobnih kriz, od podnebne do vojnih, bo spregovoril o svoji zadnji knjigi *Mir in vojna* (2024), ki jo nekateri kritiki ocenjujejo kot eno najpomembnejših knjig 21. stoletja.

Dogodek bo potekal v slovenskem jeziku
s simultanim tolmačenjem v italijansčino.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek
o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture,
Nova Gorica 2025.

15.
četrtek

19.00

**Alenka Pirman: Razstavljanje sporne kulturne
dediščine: sodelovanje umetnikov in muzejev**
predstavitev knjige

Sodelujejo: **Alenka Pirman**, avtorica in **Marko Klavora**,
zgodovinar Goriškega Muzeja.

Kaj sploh je sporna kulturna dediščina? Kako jo lahko razumemo in definiramo in kaj imajo z njo opraviti sodobne umetnice in umetniki? Na ta zagonetna vprašanja bomo odgovorili na predstavitvi sveže izdane knjige *Razstavljanje sporne kulturne dediščine: sodelovanje umetnikov in muzejev*.

V sodelovanju z Založbo /”cf.

21.
sreda

19.00

Pot miru – pot do miru
okrogla miza

Sodelujejo: **Maša Klavora** (Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju), **Željo Cimprič** (Kobariški muzej), **Zdravko Likar** (Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju), **Nicola Revelant** (Promoturismo FVG), **Petra Svojšak** (ZRC SAZU).

Pot miru je čezmejna pot po dediščini prve svetovne vojne – soški fronti, oblikovana v sodelovanju s partnerji v Furlaniji Julijski krajini, ki na 500 kilometrski pot vodi po krajih spomina prve svetovne vojne od Alp do Jadranskega morja. S svojimi sporočili o sodelovanju in strpnosti je primer dobre prakse sodelovanja na območju, (pre)obremenjenem z zgodovinskimi procesi, ki so delili. Na okrogli mizi bomo orisali nastanek in pomen Poti miru ter predstavili posamična pričevanja s soške fronte.

Dogodek bo potekal v slovenskem jeziku
s simultanim tolmačenjem v italijansčino.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek
o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture,
Nova Gorica 2025.

28.
sreda

19.00

Jadranski iredentizem
pogovorni večer

Sodelujejo: **Igor Tuta**, urednik, publicist, **Štefan Čok**
(Narodna in študijska knjižnica, Odsek za zgodovino in etnografijo, Trst), **Petra Svoljšak** (ZRC SAZU)

Leta 1912 je izšla ena najpomembnejših zgodovinskih študij o slovensko-italijanskih odnosih v severnojadranskem prostoru italijanskega zgodovinarja in publicista Angela Vivanteja z naslovom *Irredentismo adriatico: contributo alla discussione sui rapporti austro-italiani* (Firenze, Libreria della voce). Njen slovenski prevod *Jadranski iredentizem* pa je izšel šele leta 2024 (Komen, Art), čeprav ga je že pred 75. leti pripravil Alojz Rebula ter v podlistku objavljaj med majem in septembrom 1949 v *Primorskem dnevniku*. Pogovor bo namenjen tako vsebini kot aktualnosti knjige, pa tudi zanimivi najdbi prevoda.

Dogodek bo potekal v slovenskem jeziku
s simultanim tolmačenjem v italijansčino.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek
o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture,
Nova Gorica 2025.

XXI Festival internazionale della Storia
XXI Mednarodni festival zgodovine
Città | Mesta
Gorizia e Nova Gorica

v Maksu

**Interreg
Italia-Slovenija**
BeWoP

Projekt BeWoP sofinancira Evropska unija v okviru Programa Interreg VI-A Italija-Slovenija.
Il progetto BeWoP è co-finanziato dall'Unione europea nell'ambito del Programma Interreg VI-A Italia-Slovenia. | www.ita-slo.eu/bewop

Srečanja bodo potekala v italijanskem in slovenskem jeziku.
Gli incontri si terranno in italiano e sloveno.

**16.30 • Mesto prihodnosti: Nova Gorica – Gorica
| La città del futuro: Nova Gorica – Gorizia**

Sodelujejo | *Partecipano*: arhitekta | architetti **Aleksandra Torbica**, **Boštjan Vuga** v pogovoru z | *in conversazione con* **Andrea Bellavite**

Temelje Nove Gorice so postavili 13. junija 1948, potem ko je Gorica pripadla Italiji. Na zahodni meji se je z velikim povojnim navdušenjem začela gradnja novega urbanega središča. Danes je Nova Gorica (skupaj z Gorico) Evropska prestolnica kulture 2025: o tem spregovorita arhitekta, vključena v njeno urbano prenovu.

Le fondamenta di Nova Gorica furono gettate il 13 giugno 1948, dopo iniziò con entusiasmo la costruzione del nuovo centro urbano. Oggi Nova Gorica – insieme a Gorizia – è Capitale Europea della Cultura 2025: due architetti coinvolti nella sua rigenerazione urbana ne offrono la loro visione.

**17.30 • Od mesta vrtov do zelenega mesta.
Estetika, načrtovanje in retorika | Dalla garden
city alla green city. Estetica, piano e retorica**
Sodelujejo | *Partecipano*: **Alessandra Marin**, **Luca Del Fabbro Machado**, **Romeo Farinella**

Čezmejno mesto ob Soči (in Kornu) predstavlja priložnost za zeleno, zdravo in aktivno mesto, hkrati pa opozarja na »zeleno« retorike, ki vodijo v »greenwashing« in elitistične vizije ekološkega prehoda, od katerih se moramo distancirati.

La città transfrontaliera sull'Isonzo (e sul Corno) offre opportunità per una città verde, sana e attiva, ma anche per mettere in guardia contro le retoriche verdi che sfociano nel greenwashing e in visioni elitiste della transizione ecologica.

29. četrtek

**17.30 • Londonski stolp (Tower
of London) | La torre di Londra**

Srečanje z | *Incontro con* **Vito Bianchi**

Londonski stolp – kraj, kjer so se pisale zgodbe o Normanih, Plantagenetih, Tudorjih in drugih rodbinah, ki so krojile britansko zgodovino.

La Torre di Londra - teatro delle trame, delle incoronazioni e delle cadute delle grandi dinastie britanniche.

**18.30 • Zgodba/-e v stiku: Volkuljin sin |
Storia/-e in contatto: Il figlio della lupa**

Sodelujejo | *Partecipano*: **Silvia Dreossi**, **Anton Špacapan Vončina**, **Francesco Tomado**, **Antonietta Vitolo**.

Pogovor o projektu Stiki!, ki je povezal slovenske in italijanske učence iz obmejnih šol skozi branje knjige *Volkuljin sin*.

Conversazione sul progetto Contatti!, che ha unito alunni sloveni e italiani delle scuole dell'area del confine attraverso la lettura del libro Il figlio della lupa.

30. petek

18.00 • Šparta | Sparta

Sodelujeta | *Partecipano*: **Daria Crismani**, **Laura Pepe**

Šparta je bila ena najvplivnejših mestnih držav v stari Grčiji, njena zgodovina pa se pogosto prepleta z legendami, h

EPISKOP 5

Episkop je program ZRC SAZU, ki v okviru GO! 2025 osvetljuje
mnogotere preteklosti, raznolike sedanjosti in možne
prihodnosti Goriške.

Vojna in mir

Najlepsi pomladni mesec bo posvečen vojni in miru, ker ga, žal, tudi letoš opredeljujejo predvsem vojne, po drugi strani pa Pot miru kot čezmejna kulturnozgodovinska pot po dediščini prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom presega zgodovinske delitve s sporočili miru in strpnosti na temeljih čezmejnega sodelovanja in vzajemnega spoštovanja.

Kuratorica meseca: dr. Petra Svoljšak (ZRC SAZU, Zgodovinski inštitut Milka Kosa)

GO! 2025
NOVA GORICA
GORIZIA

Uradni program
Programma ufficiale
Official programme

ZRC SAZU

aris

Prilagojeno iz izvedbo Episkopa sofinancirata Javna agencija za raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025 (L7-462) ter Javni zavod GO! 2025 – Evropska prestolnica kulture v okviru projekta Episkop – GO! Palimpsest, ki je del uradnega programa GO! 2025.

Knjigarna kavarna MAKS, Delpinova 12, 5000 Nova Gorica
05 700 19 27 • knjigarna.maks@zrc-sazu.si
oblikovanje: Nika Zuljan

maj 2025